

Вікіпедія – енциклопедія 21 століття для видавців та читачів

15 вересня 2011

ВІКІПЕДІЯ
Вільна енциклопедія

Коротко про мене

Ім'я: **Андрій Макуха**

Нік: **Атакуха**

Вік: **25 років**
(повнолітній!)

У Вікіпедії: більше 5 років

Кількість редагувань: ~50.000

Створених сторінок: >1300

Закінчив факультет кібернети КНУ ім. Т. Шевченка.
Аспірант УМІФ НАН України. Спеціальність —
«структурна, прикладна і математична лінгвістика».

Професійний інтерес — лінгвістична веб-розробка.

Член ГО «Вікімедіа Україна» з 2009 року

У цій презентації

ВІКІПЕДІЯ
Вільна енциклопедія

1. Знайомство: світ Вікіпедії
2. Яка користь з написання у Вікіпедію особисто Вам?
3. Як написати статтю щоб її не вилучили?
4. Трішки глибше: приклади «просунутого» застосування Вікіпедії
5. Запитання/відповіді

1. Вступ

- Що таке Вікіпедія?
- П'ять основ
- Досягнення
- Хто пише Вікіпедію?
- Чому це працює?
- Чому писати у Вікіпедію?

Як виникла Вікіпедія?

- Заснована у 2001 році американським інтернет-підприємцем Джиммі Вейлзом
- Починалася як братній проект до *Нупедії*, що була заснована у 2000 році
- У 2003 році *Нупедія* була витіснена Вікіпедією

Що таке Вікіпедія? - 10 років тому

- вільна енциклопедія, яку будь-хто може читати та редагувати

Мета:

«світ, в якому кожен має доступ до усієї суми знань людства»

- Вікіпедія – один з проектів некомерційної організації *Wikimedia Foundation, Inc.*

Спільнота: купка ентузіастів

Що таке Вікіпедія? - Сьогодні

Досягнення за 10 років:

- найбільш відвідуваний сайт світу **без реклами**
- найбільша енциклопедія в історії людства
- якість багатьох статей значно перевершує якість відповідних статей професійних енциклопедій

Спільнота:

сотні тисяч ентузіастів з усього світу, серед яких науковці, професори, академіки; 12-річні діти та 70-літні дідусі

Вікіпедія у приказках

**«Якщо цього нема у Вікіпедії,
цього не варто знати»**

- знайомий із США

**«Запитай у дядька Гугла та тьоті
Вікіпедії»**

- піар-акція Польської Вікіпедії

П'ять основ

1. Вікіпедія – це енциклопедія
2. Вікіпедія дотримується нейтральної точки зору
Примітка: на практиці «нейтральна точка зору» може
різнитися між мовними розділами через різний консенсус
3. Матеріали Вікіпедії є вільними для використання
(ліцензія CC-BY-SA-3.0)
4. Вікіпедія має правила поведінки та етикет
 - припускайте добрі наміри
 - не доводьте до абсурду
5. Вікіпедія не має незмінних правил крім цих п'яти.

Чому Вікіпедія працює?

- Вікіпедія зберігає повну історію версій кожної сторінки
- Адміністратори та патрульні роблять відкоти вандальних редагувань
- Зацікавлені *компетентні* користувачі слідкують за певними статтями через «списки спостережень», тому *некомпетентні* правки часто не проходять

Наслідок:

поступове покращення якості та збільшення чисельності статей

Українська Вікіпедія

- Заснована у 2004 році.
 - Через 3 роки у ній вже було 50000 статей.
 - Через 1 рік (у 2012 році) буде 400000 статей.
- росте все швидше і швидше.

На сьогодні посідає 14-е місце за кількістю статей у світі.

Українська VS Російська

- Українську пишуть 54%, російську - 40% в Україні
- Українську читають ~15%, російську - 68%

Чому?

Більша кількість дописувачів

Відтак:

Більша кількість статей:

767 тис. проти **313** тис.

У середньому, краща якість

Які перспективи?

- Коли створювалася українська версія перспективи були химерними
- Але щороку ситуація покращується
 - українці воліють читати українською
 - зокрема цьому сприяє погане покриття української тематики в РосВікі, небажання іти на поступки українській спільноті, антиукраїнський консенсус

Хто пише Вікіпедію?

Приклади в українській Вікіпедії:

- **Vaxo** – Вахтанг Кіпіані, журналіст
- **A1** – Андрій Бондаренко, композитор та піаніст
- **Бандурист** – Віктор Мішлаков, дослідник кобзарства
- **Yurcash** – Юрко Юрченко, музикант, рок-співак
- **Ligo44** – Ігор Луценко, журналіст, еко-активіст
- **Pryhodko** – Григорій Приходько, дисидент, публіцист

+ багато інших (кандидати наук, аспіранти, студенти, PR-менеджери, громадські діячі, діаспоряни, ...)

Письменники у Вікіпедії

Деякі письменники в Українській Вікіпедії:

- **Pisuar** – Артем Чех, письменник
- **Tsilyk** – Ірина Цілик, поетеса та режисер
- **Wikifoot** – Олег Шинкаренко, письменник
- **Білецький В.С.** – професор ДНТУ
- **Ihor Melnyk Lwiv** – Ігор Мельник, редактор «Галицької брами»

Видавництва у Вікіпедії:

- **K-I-S** – КІС (Київ)
- **Tyzhden** – Український тиждень

Діяльність у Вікіпедії - пам'ятник собі

- діяльність кожного учасника є цілком задокументованою: ваші правнуки побачать кожну вашу правку!
- повна база даних Вікіпедії є суспільним надбанням — кожен може завантажити її і використовувати "share alike": зробити «дзеркало» Вікіпедії чи використовувати її на власному комп'ютері

Вікіпедія — ВІЧНА

- якщо зникне Wikimedia Foundation, будь-хто зможе відновити роботу Вікіпедії
- Вікіпедія існуватиме поки існують комп'ютери (хоча кожен може зробити і паперову версію)

Вимоги до статей Вікіпедії

Головна вимога – **ЗНАЧИМІСТЬ** предмету.

Критерії значимості:

- Перевірка часом - історична (музейна) значимість
- Суспільний інтерес - масова значимість
- Професійний інтерес - теоретична значимість

Детальніше:

[ВП:КЗ](#)

...Інші вікіпроекти

- інші принципи наповнення

- Intellipedia
 - закрита «Вікіпедія» американських спецслужб
- Wikileaks
 - анонімна публікація «витоків інформації»
- Інциклопедія (Uncyclopedia)
 - пародія на Вікіпедію; створена для сміху
- Файна меморія (Луркоморье)
 - відсутні формальні критерії значимості
 - статті мають бути корисними та смішними
- Викиреальность
 - вікіпедія про вікіпедистів та інших Інтернет-осіб
 - статті мають бути корисними та смішними
- ВікіОсвіта

Вікіпедія – це ЗМІ

- Як найпопулярнішу довідку Вікіпедію можна використовувати для просування:
 - як каталог підприємств
 - як каталог книжок
 - як довідник «Хто є хто»
 - довідник «Хто? Де? Коли?»
 - тощо
- Водночас, реклама у Вікіпедії заборонена

...Як бути?

Навіщо потрапити у Вікіпедію

- Посилання на статті з Вікіпедії – переважно на першому місці в Google
- Посилання зі сторінок Вікіпедії на ваш сайт піднімають його рейтинг в Google

Як потрапити у Вікіпедію? - 1

- **Почніть із загальної піар-кампанії.** Чим більше згадок у пресі і на сайтах - тим краще.
- **Зробіть свій сайт.** Переконайтеся, що на ньому є повна інформація про вас.

Як потрапити у Вікіпедію? - 2

- Станьте учасником Вікіпедії:
 - Приділіть небагато часу покращенню чи створенню статей зі сфери вашої компетенції - може виглядати недобре, якщо ваша єдина ціль у Вікіпедії - самопіар.
 - Ви отримаєте досвід редагування статей, зрозумієте як працює Вікіпедія із середини.

Як потрапити у Вікіпедію? - 2.а)

- Заповніть власну сторінку користувача. Це підвищить рівень довіри до вас.
- Уникайте інформації на сторінці, яка може когось дратувати

Як потрапити у Вікіпедію? - 3

- Пошукайте себе у Вікіпедії - можливо ви вже там згадуєтесь
- Якщо це так, то спочатку додавайте інформацію до існуючих статей, а не починайте нову

Як потрапити у Вікіпедію? - 4

- Можливо серед ваших друзів/працівників, вже є вікіпедисти, які зможуть вам допомогти
- Допомогу можна також отримати:

board@wikimediaukraine.org.ua

- Якщо ні... слухаємо далі

2. Пишемо статтю

- Реєстрація користувача
- Початковий текст
- Вказання джерел
- Категоризація
- Зв'язність
- Перенаправлення
- Інтервікі
- Ілюстрації
- Шаблони

Реєстрація користувача

- надає вам початкову вагу та авторитет
- дозволяє мати «список спостереження»
- дозволяє редагувати деякі захищені сторінки

Достатній початковий текст сторінки користувача:

```
{ {Babel | uk | ru | en-2 } }
```

Початковий текст

План «мінімум»:

- скопіювати текст з авторитетного джерела
 - краще скомпонувати з кількох
- переформулювати «своїми словами»
- відформатувати вікірозміткою (Вікітекст)

Темі статті слід виділити **жирним**.

Після теми слід поставити довге тире.

Стаття покроково: крок 1

Початковий текст:

Перше та найкраще у своїй тематиці видавництво АкваДрук веде свою героїчну діяльність з далекого 2004 року. Ми пишаємося тим, що й досі ми чи не єдине видавництво в Україні, яке стабільно радує вітчизняного читача якісними книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, натхненником та неодмінним керівником видавництва є заслужений працівник культури України та просто прекрасна людина Сергій Боцман.

Стаття покроково: крок 2

Стаття має починатися з назви статті:

АкваДрук – перше та найкраще у своїй тематиці видавництво, що веде свою героїчну діяльність з далекого 2004 року. Ми пишаємося тим, що й досі ми чи не єдине видавництво в Україні, яке стабільно радує вітчизняного читача якісними книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, натхненником та неодмінним керівником видавництва є заслужений працівник культури України та просто прекрасна людина Сергій Боцман.

Стаття покроково: крок 3

Виділити предмет статті жирним:

АкваДрук – перше та найкраще у своїй тематиці видавництво, що веде свою героїчну діяльність з далекого 2004 року. Ми пишаємося тим, що й досі ми чи не єдине видавництво в Україні, яке стабільно радує вітчизняного читача якісними книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, натхненником та неодмінним керівником видавництва є заслужений працівник культури України та просто прекрасна людина Сергій Боцман.

Стаття покроково: крок 4

Визначити неенциклопедичні та сумнівні твердження:

АкваДрук — **перше** та **найкраще** у своїй тематиці видавництво, що веде свою **героїчну** діяльність з **далекого** 2004 року. **Ми пишаємося тим, що й** досі ми **чи не єдине** видавництво в Україні, яке **стабільно радує** вітчизняного читача **якісними** книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, **натхненником** та **неодмінним** керівником видавництва є заслужений працівник культури України **та просто прекрасна людина** Сергій Боцман.

Стаття покроково: крок 5

Вилучити неенциклопедичні твердження:

АкваДрук — **перше** у своїй тематиці видавництво, що веде діяльність з 2004 року. Досі це **чи не єдине** видавництво в Україні, яке **стабільно радує** вітчизняного читача **якісними** книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, **натхненником** та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Стаття покроково: крок 6.а)

Вилучити, переформулювати чи підтвердити сумнівні твердження — «чи не єдине»:

АкваДрук — **перше** у своїй тематиці видавництво, що веде діяльність з 2004 року. Видавництво **стабільно радує** вітчизняного читача **якісними** книжками з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, **натхненником** та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Іншим видавництвом в Україні, що працює у подібній тематиці є «МореПринт».

Стаття покроково: крок 6.б)

Вилучити, переформулювати чи підтвердити сумнівні твердження – «стабільно радує», «якісними»:

АкваДрук – **перше** у своїй тематиці видавництво, що веде діяльність з 2004 року. Видавництво спеціалізується на книжках з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником, **натхненником** та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Видавництво неодноразово було відзначене українськими та міжнародними професійними дипломами та нагородами.

Іншим видавництвом в Україні, що працює у подібній тематиці є «МореПринт».

Стаття покроково: крок 6.в)

Вилучити, переформулювати чи підтвердити сумнівні твердження — «перше», «натхненником»:

АкваДрук – веде діяльність з 2004 року. Видавництво спеціалізується на книжках з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засновником та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Видавництво неодноразово було відзначене українськими та міжнародними професійними дипломами та нагородами.

Іншим видавництвом в Україні, що працює у подібній тематиці є «МореПринт».

Стаття покроково: крок 7

Відредагувати:

АкваДрук – українське видавництво, що спеціалізується на книжках з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засноване у 2004 році, воно стало першим видавництвом в Україні своєї тематики. Засновником та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Видавництво неодноразово було відзначене українськими та міжнародними професійними дипломами та нагородами.

Іншим видавництвом в Україні, що працює у подібній тематиці є «МореПринт».

Стаття покроково: крок 8

Додати посилання на інші статті:

АкваДрук – українське видавництво, що спеціалізується на книжках з мореністики, рибальства та акваріумістики. Засноване у 2004 році, воно стало першим видавництвом в Україні своєї тематики. Засновником та керівником видавництва є заслужений працівник культури України Сергій Боцман.

Видавництво неодноразово було відзначене українськими та міжнародними професійними дипломами та нагородами.

Іншим видавництвом в Україні, що працює у подібній тематиці є «МореПринт».

Основи вікірозмітки

Як зробити жирним?

' ' 'Аквадрук' ' ' '

Як послатися на статтю?

[[2004]]

[[Україна|українське]]

[[рибальство|рибальства]]

« [[морепринт]] »

Як зробити новий параграф?

пустий рядок між текстом

Приклад: текст та вигляд

Приклад тексту статті	Вигляд статті
<p>'''Стефа і її Чакалка'''' — повість-казка [[Україна українського]] письменника [[Андрусяк Іван Михайлович Івана Андрусяка]], опублікована в [[2007]] році видавництвом «[[Грані-Т]]» ([[Київ]]).</p> <p>Книжку проілюстрував художник Ярослав Коломійчук.</p> <p>== Видання ==</p> <p>* [[Іван Андрусяк]], Стефа і її Чакалка: дівчача повістина. – К.: Грані-Т, 2007.</p> <p>* [[Іван Андрусяк]], Стефа і її Чакалка: дівчача повістина. Видання друге, ще капосніше. – К.: Грані-Т, 2011.</p> <p>[[Категорія:Книги 2007]]</p>	<p>Стефа і її Чакалка — повість-казка українського письменника <u>Івана Андрусяка</u>, опублікована в <u>1997</u> році видавництвом <u>«Грані-Т»</u> (Київ). Книжку проілюстрував художник Ярослав Коломійчук.</p> <h2>Видання</h2> <ul style="list-style-type: none">•<u>Іван Андрусяк</u>, Стефа і її Чакалка: дівчача повістина. – К.: Грані-Т, 2007.•<u>Іван Андрусяк</u>, Стефа і її Чакалка: дівчача повістина. Видання друге, ще капосніше. – К.: Грані-Т, 2011.

Посилання на джерела

Два варіанти оформлення посилань на джерела:

- Простіший
 - Перелічити всі джерела у розділі «Джерела»
- Правильніший
 - Після кожного твердження поставити:
`<ref> Посилання на джерело </ref>`
 - В кінці статті в розділі «Виноски» написати:
`{ {Виноски} }`

Чому саме *україномовна* Вікіпедія?

- Російськомовну Вікіпедію часто сприймають як *російську* Вікіпедію, хоча її редагують білоруси, вірмени, казахи, киргизи, молдавани, таджики, туркмени, узбеки, українці + азербайджанці, латвійці + грузини, естонці, литовці, монголи
- Різниця ментальностей
 - Антиімперіалізм та антиглобалізм
 - Незалежність VS синдром «молодшого брата»
- У російськомовній Вікіпедії консенсус досить часто антиукраїнський
- Патріотизм: українськомовна Вікіпедія – сучасний вияв української культури

3. Пропозиція для видавців

WIKIMEDIA
УКРАЇНА

Подаруйте свою книжку в бібліотеку нашої організації і ми гарантовано напишемо про неї (чи про вас) статтю у Вікіпедію

Стенд № 119

4. Шукаймо українською

Якщо Українська Вікіпедія зринає у вашому веб-пошуку не так часто як російська, імовірно ви маєте російськомовне налаштування Google.

Змініть мову пошуку в налаштуваннях Google та підтримуйте українське!

(Якість веб-пошуку при цьому ніяким чином не згіршиться)

5. Як нас підтримати

- Напишіть статтю
- Вступіть в організацію «Вікімедіа Україна» і допоможіть з проектами або створіть новий
- Підтримайте нас матеріально:
<http://wikimediaukraine.org.ua/Donate>

6. Запитання / Відповіді